

بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر (مورد مطالعه: زنان ۴۵-۲۰ ساله شهر تهران)

بهاره همت پور^۱

دکتر رضا علی محسنی^۲

دکتر امیرمسعود امیرمظاهری^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر در میان زنان ۲۰ تا ۴۵ ساله شهر تهران، با استفاده از روش پیمایش انجام شده است. در بخش چارچوب نظری از نظریه‌هایی هم چون نظریه پیوند اجتماعی، هم‌نوایی گروهی و خشونت‌های سایبری استفاده شده است. بر اساس فرمول کوکران، حجم نمونه ۳۸۶ نفر محاسبه که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و مطالعه شده‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ی ترکیبی محقق ساخته و گویه‌ها استاندارد بوده که پس از تایید اعتبار سازه‌ای و صوری آنها توسط صاحب‌نظران، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰.۷۹) محاسبه و استفاده شده است. یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه‌ها درباره‌ی رابطه‌ی بین متغیرها نشان دهنده آن است که به موازات افزایش پیوند اجتماعی زنان و دلبستگی خانوادگی خشونت علیه زنان کاهش می‌یابد نتایج تحلیل رگرسیون نیز بیانگر آن است متغیر درگیری اجتماعی بیش از دیگر متغیرها بر خشونت علیه زنان تاثیر دارد.

واژگان کلیدی: خشونت علیه زنان، فضای سایبر، پیوند اجتماعی

^۱ دانشجوی دکترای تخصصی جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی. (مسئول مکاتبات): bahare.hemmatpour@gmail.com

^۲ دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (نویسنده مسئول)، پست الکترونیک: mohseni.net14@gmail.com

^۳ دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

۱- مقدمه و بیان مسأله

خشونت علیه زنان، از آسیب‌های مهم اجتماعی است که با وجود پیشرفت‌های فرهنگی و فکری، در بیشتر کشورها، حتی کشورهای توسعه یافته و در تمامی گروه‌های اجتماعی و طبقاتی دیده می‌شود (یزدخواستی و شیری، ۱۳۸۷). خشونت را افراد در محیط‌های متنوعی تجربه می‌کنند، به گونه‌ای که هم در محیط‌های آموزشی (بازرگان و همکاران، ۱۳۸۲؛ ویتل، ۲۰۰۴) و هم در محیط خانواده (چلبی، ۱۳۸۱؛ جوادیان، ۱۳۸۱) به کرات دیده شده است. همچنین فراوانی این آسیب در بین زنان بسی بیشتر از مردان است (دهقانی، ۱۳۸۱؛ امیدبخش و بختیاری، ۱۳۸۱). بر پایه گزارش سازمان ملل، از هر چهار زن یک نفر در معرض آسیب خشونت قرار دارد (اشمیت و نایس، ۲۰۰۲؛ اسکوبی و مک گوری، ۱۹۹۹) و با افزایش ضریب نفوذ اینترنت در همه‌ی نقاط جهان، بر طبق گزارش کمیسیون «براد باند»^۱، حدود یک سوم زنان به صورت آنلاین در معرض برخی از اشکال خشونت سایبری هستند، مطابق این گزارش، برخی اشکال رایج خشونت سایبری علیه زنان و دختران عبارت‌اند از: اذیت و آزار آنلاین، شرمندسازی عمومی، طراحی صدمه جسمانی، تهاجم جنسی، قتل و ترغیب به خودکشی)^۲ (گزارش خشونت سایبری و جنسیت^۳، ۲۰۱۴). دانشگاه مریلند آمریکا نیز در پژوهشی دانشگاهی در سال (۲۰۱۴) عنوان کرد که کاربران زن به طور متوسط ۲۵ برابر بیشتر از کاربران مرد با پیغام‌های تهدیدگر، فحاشی، پیغام‌هایی با کلمات رکیک و جنسیت‌زده و خشونت کلامی مواجه می‌شوند و قربانیان این آزار نیز بیشتر در زنان بین ۱۸ تا ۳۰ ساله بوده‌اند و در بسیاری از کشورها، زنان به دلیل ترس از عواقب اجتماعی، مایل به گزارش‌دهی ارتکاب خشونت سایبری علیه خود نیستند (رقم سیاه جرم) (همان، ۲۰۱۴) در ایران نیز آمار و اطلاعات دقیق و زیادی در دست نیست، زیرا زنان به علت ترس از آبرو و حیثیت درباره این تجربه ناخوشایند حرف نمی‌زنند و فضا را هم برای مردانی که دست به اینگونه رفتارها می‌زنند، امن تر کرده‌اند.

یکی از علل اصلی که زنان را در معرض خشونت قرار می‌دهد؛ کم رنگ شدن «پیوند اجتماعی» است؛ هیرشی معتقد است که رفتارهای انحرافی (از جمله خشونت) زمانی واقع می‌شوند که پیوند فرد و جامعه ضعیف یا گسسته شود. در میان دو عامل خانواده و جامعه دو عامل مهم در ایجاد پیوند هستند (ممتاز، ۱۳۸۱). وی مدعی است که پیوند میان فرد و جامعه مهم‌ترین علت هم‌نوایی و عامل اصلی کنترل رفتارهای فردی است و ضعف این پیوند یا نبود آن موجب اصلی کج رفتاری است. هیرشی معتقد است که وقتی

¹ Broadband

² Driven to suicide

³ Cyber-Violence-gender report

فرد درگیر فعالیت‌های متعارف باشد، وقتش به قدری گرفته می‌شود که نمی‌تواند به رفتار انحراف‌آمیز کشیده شود. هیرشی معتقد بود که چنین فردی کمتر فرصت انحراف پیدا می‌کند.

در حال حاضر خشونت در فضای سایبر علیه زنان و دختران به موضوعی مهم تبدیل شده است که میلیون‌ها نفر از زنان و دختران در سراسر جهان به دلیل نوع «جنسیت» خود در معرض خشونت عمدی در فضای سایبر قرار دارند. از سویی به نظر می‌رسد با افزایش پیوندها و دل‌بستگی‌های خانوادگی زنان کمتر در معرض خشونت قرار می‌گیرند. از این رو، سوال اساسی پژوهش حاضر این است؛ چگونه پیوندهای اجتماعی بر خشونت علیه زنان در فضای سایبر تاثیر می‌گذارد؟

۲- مبانی و چارچوب نظری پژوهش

گالتونگ^۱ خشونت را به مخاطره افکندن عمدی جسم یا روان یک شخص، موجود زنده از جانب شخصی دیگر^۲ می‌داند و خشونت مستقیم شخصی از خشونت غیر مستقیم و ساختگی متمایز است. «خشونت، ساختاری خشن است که در درون یک نظام اجتماعی بنیاد نهاد شده است (مانند بی عدالتی) و بدون وجود یک بازیگر مشهود و بدون آن که قربانیان آن از خشونت می‌دانند که به آنان اعمال می‌شود آگاه باشند، در مناسبات نابرابر قدرت (فرصت‌های زندگی) نمود می‌یابد.» (گالتونگ، ۱۹۹۱). گزارش سازمان ملل در مورد خشونت سایبری - جنسیت (۲۰۱۴) خشونت سایبری را چنین تعریف می‌کند؛ «هر نوشته و رفتار تحقیر آمیز در پیغام‌های کاربران، اجبار به عمل جنسی در فضای اینترنت، تهدید و استفاده از الفاظ جنسی و هم‌چنین تهدید کلامی و رفتارهای خشن، خشونت علیه زنان محسوب می‌شود و خشونت و زورگویی علیه زنان در فضای سایبر یکی از علت‌هایی است که چرخه خشونت علیه زنان را در عالم واقع را تندتر می‌چرخاند.

پیترسون و دنسلی^۳ (۲۰۱۷) نظریه پردازان اخیر که به بررسی انواع خشونت در فضای سایبر پرداخته اند این دو پژوهشگر انواع خشونت را شامل ؛ تهدید^۴ افراد به خصوص تهدید زنان و دختران جوان از جمله جرایم رایج در این حوزه می‌باشد و ایجاد شرمساری^۵ برای افراد از طریق نوشتن و پیام گذاشتن زیر عکس و یا پست‌های افراد^۶ (آنگ، ۲۰۱۵). رفتارهای فریبکارانه آنلاین^۷ با

¹ Galtung

² Petetson

³ Threaten

⁴ Embarrass

⁵ Comment on someone photo or post

⁶ Ang

⁷ Online Trolling

اهداف نامعلوم (تراپنل و باکل^۱، ۲۰۱۴) انتقام از طریق تصاویر پورنو^۲ (فرانکلین^۳، ۲۰۱۴). زورگیری مجازی^۴ (بیچ و دیگران^۵، ۲۰۰۸) دیگران^۵، ۲۰۰۸) و خشونت جنسی در فضای سایبر است.

در این پژوهش همچنین از نظریه‌های پیوند اجتماعی^۶ و هم‌نوایی و ناکامی در رسیدن به اهداف از راه مشروع استفاده شده است. نظریه پیوند اجتماعی الگویی که گاه با نام «نظریه‌ی کنترل» از آن یاد می‌شود؛ و پیدایش کجروی را معلول ضعف همبستگی و گروه‌ها و نهادهای اجتماعی و تضعیف اعتقادات و باورهای موجود در جامعه می‌شمرد. در این الگو هیرشی، از یک سو خود را از این تحلیل دورکیم متأثر می‌بیند که مدعی است «کجروی ناشی از ضعف یا گسستگی تعلق فرد به جامعه است» (گیدنز، ۱۳۹۲).

نظریه‌های پیوند اجتماعی فرض را بر این گرفتند که یک فرد برای ارتکاب رفتارهای مجرمانه و یا بزهکارانه آزاد است، زیرا وی با نظم متعارفی که شکسته شده، مواجه است. در نظریه‌ی پیوند اجتماعی، بزهکاری مقرر شده است. این هم‌نوایی است که، نیاز به تبیین دارد. برطبق نظریه‌ی پیوند اجتماعی، حرکت به سمت جرم دائماً در افراد وجود دارد. نه فقط کسانی که مرتکب جرم میشوند، بلکه، در اغلب افراد گرایش به جرم ذاتاً وجود دارد (ژانگ، ۲۰۰۴).

در این خصوص چهار عنصر زیر را به عنوان پیوند دهنده‌ی افراد به یکدیگر و جامعه و به تعبیر دیگر چهار متغیر کنترل کننده‌ی رفتار معرفی می‌کند؛ دلبستگی، تعهد، مشارکت و باور. دلبستگی^۷: این عنصر بیانگر میزان وابستگی فرد به اشخاص دیگر در خانواده، محیط و نهادهای اجتماعی است. تعهد^۸: بیانگر میزان پذیرش هدف‌های مرسوم جامعه و احساس دینی است که فرد نسبت به جامعه در خود احساس می‌کند. درگیری^۹: این عنصر بیانگر میزان درگیری و مشارکت نقش‌ها در فعالیت‌های اجتماعی است. باور^{۱۰}: عنصر باور، بیانگر میزان اعتقاد فرد به اعتبار قواعد اخلاقی و اجتماعی (سلیمی و داوری، ۱۳۹۰: ۳۹۲) و محمدی، میرزایی، ۱۳۹۱: ۹). افراد با خود کنترلی پایین جرایم بیشتری انجام می‌دهند و در زمینه جرایم آنلاین، خود کنترلی پایین به عنوان یک عامل خطر در نظر گرفته می‌شود (هیگین و دیگران^{۱۱}، ۲۰۰۸) نتیجه‌ای که هیرشی از تحلیل خویش می‌گیرد آن است که جامعه یا گروهی که در میان اعضای آن وابستگی‌های متقابل و قوی، وجود داشته باشد، بیش از جامعه یا گروهی قادر به اعمال کنترل بر اعضای خود خواهد بود که اعضای آن بستگی محکمی با هم نداشته باشند.

¹ Trapnell Buckele.

² Revenge Porn

³ Franklin

⁴ Cyber Stalking

⁵ Beech et, al

⁶ Social bonding theory.

⁷ Attachment

⁸ Commitment

⁹ Involvement.

¹⁰ Belief.

¹¹ Higgins et al..

نظریه همنوایی اجتماعی بر تاثیرات متقابل بین رفتار و محیط تاکید دارد و بر الگوهایی از رفتار متمرکز می‌شود که فرد آنها را برای کنار آمدن با محیط در خود پرورش می‌دهد. در عین حال این نظریه همان‌گونه که نوع رفتار انسان را تعیین کننده‌ی پاسخ (خواه تشویق و خواه تنبیه) می‌داند، مدعی است که نوع پاسخ به نوبه‌ی خود بر چگونگی رفتار اثر می‌گذارد (سلیمی و داوری، ۱۳۹۰: ۴۰۴). تاکید این نظریه بر خانواده و همسالان می‌باشد؛ آکرس^۱ (۱۹۹۸) نیز بر نقش خانواده و همسالان در شکل‌گیری رفتارهای خشونت‌آمیز تاکید می‌کند، همچنین آنگ^۲ (۲۰۱۵) بر این نکته اشاره می‌کند که رابطه ضعیف با خانواده در خشونت‌های های سایبری اثر دارد. هات و دیگران^۳ (۲۰۱۰) نیز معتقدند که یادگیری اجتماعی به خصوص یادگیری از همسالان نقش مهمی در جرایم سایبری دارد. رایت^۴ (۲۰۱۵) نیز بر رابطه بین همسالان و خانواده و خشونت سایبری اشاره دارد. برجسته‌ترین تلاش برای به کارگیری نظریه‌ی همنوایی در تبیین کجروی، اثر باندورا است که بر الگو سازی پرخاشگری در سه موقعیت اجتماعی زیر تاکید دارد باندورا بر این نکته تاکید دارد؛ ۱- محیط خانواده: پرخاشگری در محیط خانواده، طیفی از شکل‌ها و گونه‌های متفاوت به خود می‌پذیرد. بنابراین خشونت یک انحراف اجتماعی که بذر آن در خانواده ریخته می‌شود. ۲- خرده فرهنگ‌ها: بالاترین میزان رفتار پرخاشگرانه در محیط‌هایی دیده می‌شود که الگوی پرخاشگری در آن فراوان است. ۳- الگوی نمادین: الگوی نمادین را باندورا به رسانه‌های جمعی نسبت می‌دهد.

عش^۵ (۱۹۹۱) نیز معتقد است یکی دیگر از فرایندهای مهم اجتماعی که ممکن است در رسانه‌های اجتماعی اتفاق بیفتد، همنوایی^۶ است، که سبب تغییر رفتار افراد می‌شود خود زیرا مستقیم یا غیرمستقیم به صورت واقعی یا خیالی زیر فشارهای گروه-های عضو قرار می‌گیرند. در آزمایشی که توسط آزمایشگاه دانشگاه استنفورد در دهه ۱۹۷۰ انجام شد بیش از ۱۲۰۰ دانش آموز پایه ابتدایی که مورد آزار و اذیت قرار گرفته بودند، دریافتند که قوی‌ترین تاثیر بر رفتار از طریق هنجارهای گروهی است که از نگرش فردی متفاوت است (سالمیوالی و ووتن^۷، ۲۰۰۴). رسانه‌های اجتماعی شبکه‌های همکاری نوجوانان را گسترش می‌دهند و آنها را در معرض هنجارهای جدید گروه قرار می‌دهد، همچنین رسانه‌های اجتماعی می‌توانند با گسترش شبکه‌های همکاری رفتارهای تهاجمی یا خشونت‌آمیز را تعدیل کنند و یا به خشونت‌های سایبری کمک کنند.

¹ Akers.

² Ang,

³ Halt et al.

⁴ Wright.

⁵ Asch.

⁶ Conformity .

⁷ Salmivalli & Voeten.

مدل این پژوهش از مقاله‌ای با عنوان «خشونت‌های سایبری: چه چیز ما می‌دانیم و به کجا می‌رویم»^۱ نوشته‌ی پیترسون و دنسلی (۲۰۱۷)^۲ برگرفته شده است. در این مقاله بر سه نظریه پیوند اجتماعی، ناکامی در راه رسیدن به اهداف و هم‌نوایی تاکید شده است و متغیرهای مورد تاکید در این مقاله نقش خانواده و همسالان در نظریه یادگیری اجتماعی، نقش دلبستگی خانوادگی و مشارکت در نظریه پیوند اجتماعی و هم‌نوایی در گروه است و معتقدند افزایش مصرف اینترنت بر هم‌نوایی و دست نیافتن به اهداف از راه مشروع غیرمستقیم اثر گذار است و با افزایش دلبستگی خانواده و مشارکت زنان کمتر در معرض خشونت قرار می‌گیرند.

3- روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس هدف، کاربردی و به روش پیمایش^۳ و از نظر زمانی مقطعی بوده است. جامعه آماری پژوهش را زنان ۲۰ تا ۴۵ سال شهر تهران تشکیل می‌دهند. قلمرو پژوهش شهر تهران می‌باشد و بر اساس اطلاعات گرفته شده از مرکز آمار ایران تعداد ۱۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر جمعیت شهر تهران می‌باشد که ۱۶.۲۱ درصد جمعیت کشور را دارا می‌باشد و از این تعداد ۵ میلیون و ۹۶۹ هزار و ۸۶ زن می‌باشد که از این تعداد تنها جمعیت جوان بین ۲۰ تا ۴۵ ساله مد نظر می‌باشد. در این پژوهش به دلیل گستردگی جامعه آماری نمونه‌ای از آن انتخاب شده است. که حجم نمونه ۳۸۶ نفر می‌باشد. برای انتخاب جمعیت نمونه پژوهش از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای^۴ چند مرحله‌ای استفاده می‌شود.

برای سنجش میزان درستی شاخص‌ها از اعتبار صوری و سازه‌ای استفاده شده است که براساس نظر دانشجویان تحصیلات تکمیلی در مرحله اول پیش‌آزمون اعمال شده است. همچنین مقدار ضرایب بازنمایی متغیرهای مکنون توسط تحلیل عاملی تاییدی تا حدودی در راستای تایید اعتبار سازه‌ای مقیاس‌های مورد نظر بررسی شده است.

برای بدست آوردن شاخص قابلیت اعتماد از آلفای کرونباخ استفاده شده است که در جدول زیر میزان این آماره در هر یک از متغیرهای پژوهش گزارش شده است. معمولاً حد پایین مورد قبول این آماره را ۰.۴۰ در نظر می‌گیرند ولی حد مطلوب آن بالای ۰.۷۰ است. در مرحله اول پرسشنامه اولیه به تعدادی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی داده شده تا نظر خود را نسبت به میزان اعتبار صوری (اعتبار محتوایی و اعتبار نمونه‌گیری) هر کدام از متغیرها گزارش بدهند و در مرحله بعد پرسشنامه دوم به ۳۰ نفر از نمونه آماری داده شده است که بعد از پردازش، با استفاده از اندازه‌گیری میزان پایایی آن از آزمون "آلفای کرونباخ" و همبستگی

¹ Cyber violence: What do we know and where do we go from here

² Peterson & Densley.

3. Survey

⁴ Cluster Sampling.

گویه با گویه و گویه با مقیاس، مقیاس‌های مورد نظر اصلاح شدند. در نهایت با نظر اساتید راهنما و مشاور، پرسشنامه نهایی آماده تکثیر شد. جدول شماره (۱) شاخص‌های اصلی پژوهش و گویه‌های شاخص‌ها و ضرایب آلفای به دست آمده برای هر یک از متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

۴- فرضیه‌ها

به نظر می‌رسد بین دلبستگی فرد در خانواده و خشونت در فضای سایبر رابطه وجود دارد.

به نظر می‌رسد بین درگیری اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر رابطه وجود دارد.

به نظر می‌رسد بین هم‌نواپی در گروه همسالان و خشونت علیه زنان در فضای سایبر رابطه وجود دارد.

۵- یافته‌های پژوهش

۵-۱- یافته‌های توصیفی

یافته‌های حاصل از تحلیل توصیفی مشخصات فردی زنان ۲۰ تا ۴۵ ساله شهر تهران نشانگر این امر است که ۱۷.۶ درصد افراد بین ۲۰ تا ۲۴ سال سن داشته‌اند و ۱۶.۳ درصد نیز در طبقه سنی ۲۵ تا ۲۹ سال قرار داشته‌اند. بیشترین توزیع سنی افراد در سن ۳۰ تا ۳۴ سال با میزان ۳۹.۱ درصد بوده‌اند و ۱۵.۴ درصد و ۱۷.۶ درصد به ترتیب در طبقه سنی ۳۵ تا ۳۹ سال و ۹.۳ درصد در سنین ۴۰ تا ۴۵ قرار داشته‌اند که بیشترین تعداد مربوط به زنان بین ۳۰ تا ۳۴ بوده که بیش از ۳۹ درصد جمعیت نمونه را تشکیل داده‌اند و کمترین تعداد مربوط به زنان بالای ۴۰ سال است که در حدود ۱۰ درصد جمعیت نمونه این پژوهش را تشکیل داده‌اند. ۵۰ درصد پاسخگویان مجرد بوده، و ۲.۸ درصد و ۳ درصد به ترتیب مجردان در اثر طلاق و فوت همسر بوده‌اند.

۳.۴ درصد افراد تحصیلات کمتر از دیپلم داشته و بیش از ۱۰ درصد تحصیلات دیپلم و بیش از ۱۳ درصد تحصیلات کاردانی (فوق دیپلم)، ۳۶.۳ درصد تحصیلات کارشناسی و ۲۷.۷ درصد کارشناس ارشد بوده‌اند و در نهایت تنها بیش از ۸ درصد از پاسخگویان مدرک دکتری داشته‌اند. ۴۹ درصد افراد شاغل بوده و ۱۲.۲ درصد بیکار بوده‌اند. ۲۲.۸ درصد در حال تحصیل و ۱۵ درصد باقیمانده نیز خانه‌دار بوده‌اند.

وضعیت مشاهده مدت زمان استفاده از فضای سایبر و اینترنت نشانگر این امر است که بیش از ۵۹ درصد بیش از ۵ سال است که از فضای سایبر و اینترنت استفاده می‌کنند و بیش از ۳۱ درصد سه تا چهار سال است که از فضای سایبر استفاده می‌کنند و در حدود ۱۰ درصد کمتر از یک سال است که از فضای سایبر استفاده می‌کنند.

جدول (۱) توزیع فراوانی برحسب مدت زمان استفاده از اینترنت

مدت زمان استفاده از اینترنت	فراوانی	درصد	درصد معتبر
هرگز استفاده نمی‌کنم	-	-	-
کمتر از یک سال	36	10.1	10.1
یک تا دو سال	-	-	-
سه تا چهارسال	122	31.6	31.6
بیش از پنج سال	288	59.1	59.1
مجموع	386	100	100

زمان صرف شده در اینترنت و فضای سایبر نشان می‌دهد بیش از ۲۸ درصد حدود یک تا دو ساعت در روز، بیش از ۳۳ درصد سه تا چهار ساعت در روز، و بیش از ۳۰ درصد بیشتر زمان روز را در فضای سایبر هستند. بنابراین اکثریت زنان ساعت‌هایی از روز را در فضای سایبر سپری می‌کنند.

جدول (۲) توزیع فراوانی برحسب طول مدت استفاده از فضای سایبر و اینترنت

چقدر وقت صرف اینترنت	فراوانی	درصد	درصد معتبر
چند روز یکبار	-	-	-
کمتر از یک ساعت در روز	28	7.2	7.2
۱ تا ۲ ساعت در روز	109	28.2	28.2
۳ تا ۴ ساعت در روز	130	33.7	33.7
بیشتر زمان روز	119	30.8	30.8

۱۰۰	۱۰۰	۳۸۶	جمع
-----	-----	-----	-----

در زمینه استفاده از ارتباطات الکترونیکی در فضای سایبر نشان می‌دهد ۲۴.۶ درصد افراد فقط از مسنجرهایی مانند تلگرام استفاده می‌کرده‌اند در حالی که ۷۵.۴ درصد افراد یعنی اکثریت زنان از شبکه‌های اجتماعی، انواع بازی‌ها، سایت‌ها و جستجوگرها استفاده می‌کنند.

علت استفاده شما از " فضای سایبر و ابزارهای الکترونیکی" نشان می‌دهد که زنان در فضای سایبر هم با دوستان و آشنایان ارتباط دارند و هم از سایر خدمات فضای سایبر استفاده می‌کنند، همچنین نشان می‌دهد افراد تنها به طور خاص به یک فعالیت در فضای سایبر نمی‌پردازند.

فرصت دیدار بستگان نزدیک نشان می‌دهد؛ در این متغیر ۳۳ درصد زنان هر هفته به دیدار بستگان نزدیک می‌روند و ۳۲ درصد زنان اکثر روزهای هفته را با بستگان نزدیک خود می‌گذرانند. بیش از ۸ درصد هر دو هفته یک‌بار و نزدیک به ۱۰ درصد هر ماه و بیش از ۱۱ درصد هر چند ماه یک‌بار و در حدود ۵ درصد نیز ارتباطی با بستگان نزدیک خود نداشتند.

یکی از نکات قابل توجه در فضای سایبر تعداد دوستان افراد می‌باشد، بیش از ۵۴ درصد افراد بین ۱ تا ۱۰ نفر دوست دارند، بیش از ۳۲ درصد بین ۱۰ تا ۵۰ نفر و در حدود ۱۳ درصد از زنان بیش از ۵۰ نفر دوست دارند.

۵-۲-آزمون فرضیه‌های پژوهش

۵-۲-۱- فرضیه اول

به نظر می‌رسد بین دل‌بستگی فرد در خانواده و خشونت در فضای سایبر رابطه وجود دارد.

جدول (۳) نتایج آزمون‌های روابط بین متغیر دل‌بستگی و متغیر وابسته (خشونت)

آماره	خشونت کلامی	خشونت جنسی	خشونت مالی	خشونت روانی	خشونت
دل‌بستگی	ضریب پیرسون	.203**	.064	.123*	.095
		.161**			

.005	.101	.01	.268	.000	سطح معنی داری (دو طرفه)
۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	تعداد نمونه

جدول شماره ۳ رابطه همبستگی پیرسون بین دل بستگی و خشونت را نشان می دهد که حاکی از آن است که رابطه بین این دو متغیر معنی دار بوده است. زمانی که فرد تعلق خاطر به خانواده و بستگان نزدیک دارد، بیشتر زمان را در کنار آنها خواهد بود و کمتر در فضای سایبر حضور پیدا می کند در واقع این به معنای کنترلی است که فراتر از خودکنترلی بر روی فرد اعمال می شود، خواه این کنترل از سوی خانواده، دوستان و خواه از محل کار و جامعه باشد. میزان وابستگی فرد به اشخاص دیگر در خانواده، محیط و نهادهای اجتماعی هر قدر کمتر باشد احتمال بیشتری دارد که فرد دچار آسیب شود. به نظر هیرشی افراد فاقد این دل بستگی، بیشتر قربانی جرم می شوند.

۵-۲-۲- فرضیه دوم

به نظر می رسد همنوایی در گروه همسالان خشونت علیه زنان در فضای سایبر تاثیر دارد.

جدول (۴) نتایج آزمون های روابط بین متغیر همنوایی در گروه همسالان و متغیر وابسته (خشونت)

آماره	خشونت کلامی	خشونت جنسی	خشونت مالی	خشونت روانی	خشونت	
همنوایی	ضریب پیرسون	-0.006	0.074	0.007	-0.014	0.026
	سطح معنی داری (دو طرفه)	0.904	0.147	0.891	0.777	0.608

۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	تعداد نمونه	
-----	-----	-----	-----	-----	-------------	--

جدول ۴ نشان می‌دهد که بین متغیرهای میزان هم‌نوایی در گروه همسالان و خشونت در تمام ابعاد آن، رابطه همبستگی وجود ندارد. در این فرضیه نیز تاکید بر این نکته بود که عضو شدن در گروه‌های مختلف و گرفتن اطلاعات جدید در آنها احتمال آسیب و خشونت را افزایش می‌دهد، اما این فرضیه مورد تایید قرار نگرفت و جدول ۷ عدم رابطه را بین این دو متغیر تایید می‌کند. البته این متغیر نیز از طریق متغیر دیگری مانند اعتیاد آنلاین بیشتر اثرگذار خواهد بود.

۵-۲-۳- فرضیه سوم

به نظر می‌رسد بین درگیری اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر رابطه وجود دارد.

جدول (۵) نتایج آزمون‌های روابط بین متغیر مشارکت و متغیر وابسته (خشونت)

آماره	خشونت کلامی	خشونت جنسی	خشونت مالی	خشونت روانی	خشونت	
مشارکت	ضریب پیرسون	-0.204**	-0.079	-0.190**	-0.141*	-0.199**
	سطح معنی داری (دو طرفه)	.000	.002	.001	.015	.001
	تعداد نمونه	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶	۳۸۶

جدول ۵ نشان می‌دهد که بین متغیرهای میزان مشارکت و خشونت در تمام ابعاد آن، رابطه معکوس معنی دار وجود دارد. مشارکت که یکی از مولفه‌های اصلی سرمایه اجتماعی است، از بعد جامعه‌شناختی، مشارکت به معنی تعلق فرد در گروه تلقی می‌گردد و همچنین به معنی شرکت فعالانه در گروه در جهت به ثمر رسانیدن یک فعالیت اجتماعی است. زمانی که افراد درگیری

بیشتری در فعالیت‌های اجتماعی دارند، کمتر دچار آسیب‌های فضای سایبر می‌شوند. هم‌چنین مشارکت را می‌توان حرکت آگاهانه، فعال، آزاد و مسئولیت‌آوری دانست که برای تمشیت امور جامعه ضروری است (شادی طلب و کمالی: ۱۳۸۱: ۲۷).

۵-۳- رگرسیون چند متغیره و تحلیل مسیر

از تحلیل رگرسیونی به منظور مشخص کردن سهم تاثیر هر یک از متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته بدون لحاظ کردن تقدم و تاخر در بین آنها استفاده می‌شود. در این روش برای تبیین و پیش‌بینی متغیر وابسته از طریق متغیرهای مستقل، از روش رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. بر این اساس با توجه به تحلیل رگرسیونی، مهمترین عوامل تاثیرگذار در رابطه پیوند اجتماعی و خشونت علیه زنان در فضای سایبر با استفاده از روش ورود همزمان^۱ بررسی شده است. برای انجام تحلیل رگرسیونی در این پژوهش، متغیرهای مشارکت، همنوایی در گروه همسالان، دلبستگی خانوادگی، ناکامی در رسیدن به اهداف به عنوان متغیر مستقل و خشونت در فضای سایبر به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است.

با استفاده از روش تحلیل رگرسیون می‌توان به اثر خالص هر متغیر و سهم نسبی آن در پیش‌بینی متغیر وابسته (خشونت) پی‌برد. در این پژوهش نیز تحلیل رگرسیون چندگانه در چند مرحله انجام گرفت که جدول (۱۰) نتایج رگرسیون خشونت را بر اساس متغیرهای مستقل پژوهش در میان کل پاسخگویان نشان می‌دهد. روش به‌کارگرفته شده در اینجا روش ورود همزمان (Enter) متغیرهای مستقل به مدل می‌باشد.

جدول (۶) نتایج رگرسیون خشونت بر متغیرهای مستقل به روش Enter

متغیرهای مستقل	ضرایب استاندارد رگرسیون (beta)	T	سطح معنی داری
مقدار ثابت		۱.۸۶	۰.۰۴
دلبستگی	.062	.825	.410
همنوایی	.014	.247	۰.۳
درگیری اجتماعی	-.137	-1.841	0.04
نتایج تحلیل واریانس (ANOVA)	F	۳.۵۴	

¹ Enter

معنی داری	۰.۰۰۰
میزان همبستگی (R)	۰.۲۸
ضریب تعیین (R ²)	۰.۰۷۸
ضریب تعیین شده (Adjusted R ²) تعدیل	۰.۰۵۶

یافته های جدول ۶ حاکی از آن است که اثر خالص متغیر مشارکت بر خشونت بیش از دیگر متغیرهای مستقل بوده است و مشارکت به صورت منفی بر خشونت علیه زنان تاثیر دارد. سپس به ترتیب متغیرهای دل بستگی و هم نوایی بیشترین تا کمترین سهم خالص در توزیع متغیر وابسته یعنی خشونت را دارا می باشند. نتایج تحلیل واریانس (ANOVA) نیز نشان می دهد نسبت تغییرات تبیین شده توسط متغیرهای مستقل به تغییرات ناشی از عوامل بررسی نشده (خطا) قابل توجه و بیشتر آن ها از نظر آماری معنی دار (sig=0/000) می باشد.

همچنین ضریب تعیین تعدیل شده (مربع ضریب همبستگی چندگانه بین خشونت و متغیرهای مستقل براساس درجه آزادی) بیانگر درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل (با دقت بیشتری نسبت به ضریب تعیین ساده) می باشد، نشان می دهد که متغیرهای مستقل سهم (۰/۲۴) در تبیین خشونت ایفا می کنند. از بین متغیرهای مستقل هم نوایی و دست یابی به هدف سهم غیر معنی داری در سطح خطای ۰/۰۵ در توضیح متغیر وابسته داشته اند.

تحلیل مسیر به عنوان روشی برای مطالعه تاثیرات مستقیم و غیر مستقیم متغیرهایی که به عنوان علت در نظر گرفته شده اند در متغیرهایی که معلول فرض شده اند، طراحی شده است. به عبارت دیگر روش تحلیل مسیر برای آزمون نظریه و نه ایجاد آن سودمند است و از مزایای آن این است می تواند امکان مقایسه تطبیقی مدل نظری با واقعیت تجربی را ایجاد کند. در پژوهش حاضر تحلیل مسیر بر روی مدل اصلی پژوهش ارائه شده است. این مدل (نمودار ۲) ارائه می شود که به خوبی روابط بین متغیر های اصلی پژوهش را به نمایش می گذارد.

۶- بحث و نتیجه گیری

فضای سایبر یا همان جهان سایبر شکل دیگری از جهان واقعی است که بر فراز آن قرار گرفته است. به همین علت این دو جهان به شدت قابل مقایسه با همدیگر هستند و در حقیقت عناصر اولیه آنها مشترک است و تنها چگونگی، جنس و نقش این عناصر با یکدیگر متفاوت می‌باشند (راوودراد، ۱۳۸۴). کسانی که با این تکنولوژی در تماس هستند، معتقدند که در برابر آن نمی‌توان مقاومت کرد و نیز نمی‌توان از آن اجتناب کرد، بنابراین جای تعجب نیست که با ظهور اینترنت بی‌سیم^۱ ورود به فضای سایبر و جستجو در اینترنت در میان افراد تشدید یافته است و همچنین اینترنت فقط محدود به زندگی کاری ما نمی‌شود بلکه در عرصه فردی^۲ و اجتماعی زندگی ما وارد شده است. در این فضا نه تنها مردان بلکه زنان نیز ورود پیدا کردند که همزمان با ورود زنان به این فضا آسیب‌ها و خشونت‌هایی متوجه آنان می‌شود. بدین جهت محور اصلی پژوهش حاضر تبیین جامعه شناختی خشونت علیه زنان در فضای سایبر است. رابطه همبستگی پیرسون بین دلبستگی و خشونت حاکی از آن است که رابطه بین این دو متغیر معنی دار بوده است. زمانی که فرد تعلق خاطر به خانواده و بستگان نزدیک دارد، بیشتر زمان را در کنار آنها خواهد بود و کمتر حضور در فضای سایبر پیدا می‌کند. در واقع این به معنای کنترلی است که فراتر از خودکنترلی بر روی فرد اعمال می‌شود، خواه این کنترل از سوی خانواده، دوستان و خواه از محل کار و جامعه باشد. میزان وابستگی فرد به اشخاص دیگر در خانواده، محیط و نهادهای اجتماعی هر قدر کمتر باشد احتمال بیشتری دارد که فرد دچار آسیب شود. به نظر هیرشی افراد فاقد این دلبستگی، بیشتر قربانی جرم می‌شوند. از نظر هیرشی مبنای اصلی درونی کردن هنجارها، وابستگی به دیگران است. به تدریج که فرد به دیگران وابسته می‌شود، احتمال بزهکار شدن او بسیار کمتر می‌شود. نخستین وابستگی‌ها و تعاملات با والدین است، و به دنبال آن وابستگی به همقطاران، معلمان، رهبران مذهبی، و سایر اعضای جامعه بروز می‌کند. ری آن و کرون^۳ (۲۰۱۶) نیز معتقدند حمایت و دلبستگی و مشارکت سبب کاهش خشونت سایبری علیه دانش‌آموزان می‌شود. در فرضیه دیگر تاکید بر این نکته بود که عضو شدن در گروه‌های مختلف و گرفتن اطلاعات جدید در آنها احتمال آسیب و خشونت را افزایش می‌دهد، اما این فرضیه به طور مستقیم مورد تایید قرار نگرفت. ری آن و کرون^۴ (۲۰۱۶) نیز معتقدند هم‌نوابی در گروه همسالان سبب اعتیاد آنلاین می‌شود و به این ترتیب به طور غیرمستقیم بر خشونت در فضای سایبر اثر گذارد. متغیر مستقل دیگر مشارکت است که به صورت منفی با خشونت سایبری در ارتباط است، مشارکت که یکی از مولفه‌های اصلی سرمایه اجتماعی است، از بعد جامعه شناختی، مشارکت به معنی تعلق فرد در

¹ Wireless.

² Personal spheres.

³ Kaitlyn N. Ryan., Tracey Curwen.

⁴ Kaitlyn N. Ryan., Tracey Curwen.

گروه تلقی می‌گردد و هم‌چنین به معنی شرکت فعالانه در گروه در جهت به ثمر رسانیدن یک فعالیت اجتماعی است. زمانی که افراد درگیری بیشتری در فعالیتهای اجتماعی دارند، کمتر دچار آسیب‌های فضای سایبر می‌شوند. هم‌چنین مشارکت را می‌توان حرکت آگاهانه، فعال، آزاد و مسئولیت‌آوری دانست که برای تمثیت امور جامعه ضروری است (شادی طلب و کمالی، ۱۳۸۱: ۲۷). ری آن و کرون^۱ (۲۰۱۶) نیز معتقدند حمایت و دلبستگی و درگیری اجتماعی سبب کاهش خشونت سایبری علیه دانش‌آموزان می‌شود. بنابراین وقتی که فرد به فکر انجام رفتار منحرفانه یا مجرمانه می‌افتد، باید خطرات از دست دادن سرمایه‌گذاری قبلی خود در زمینه‌ی رفتار متعارف را در نظر بگیرد. در صورتی که فرد توانسته باشد آوازه‌ی مثبتی از خود بر جای بگذارد، تحصیلات ارزشمندی به دست آورد، خانواده‌ی حمایت‌کننده‌ای به وجود آورد، ویا اعتبار و شهرتی در دنیای تجارت به هم بزند، با نقض قانون ضرر هنگفتی را متحمل خواهد شد. مجموعه‌های اجتماعی که فرد در سرتاسر عمر خود انباشت می‌کند، نشان دهنده‌ی ضمانت به جامعه است که این فرد به ارزش‌های متعارف، متعهد است. او با نقض قانون چیزهای بیشتری را از دست می‌دهد. نه تنها فرد با چیزهایی که به دست آمده است، به رعایت هنجارها متعهد می‌شود، بلکه حتی امید به دست آوردن دارایی به طرق متعارف می‌تواند تعهد فرد را به پیوندهای اجتماعی تقویت کند. درگیری دخالت در فعالیتهای متعارف بیانگر ویژگی درگیر بودن است. هیرشی معتقد است که وقتی فرد درگیر فعالیتهای متعارف باشد، وقتش به قدری گرفته می‌شود که نمی‌تواند به رفتار انحراف‌آمیز کشیده شود. می‌توان نتیجه گرفت که بر مبنای این نظریه هرچه افراد کمتر وابسته، متعهد، درگیر و معتقد باشند "پیوند" آنها با جامعه سست تر است و احتمال کجرفتاری بیشتر خواهد بود.

پیشنهادهای پژوهش:

۱. یکی از مهم‌ترین متغیر مستقل پژوهش موثر بر خشونت علیه زنان، مشارکت است. مشارکت یکی از اجزاء مهم، سرمایه اجتماعی است که مهم‌ترین آنها، شبکه‌اجتماعی (گروه‌های اطراف فرد و شبکه‌های سایبر) است. با توجه به این که زنان در جامعه از عرصه‌ی عمومی کمتری برای فعالیتهای اجتماعی برخوردارند، بیشتر در شبکه‌های اجتماعی به فعالیت می‌پردازند، ولی دولت می‌تواند با افزایش مشارکت بیشتر زنان در فعالیتهای اجتماعی مختلف، زمان حضور در شبکه‌های اجتماعی زنان را کاهش دهد.
۲. باتوجه به اهمیت و سهم شبکه‌های اجتماعی در افزایش انزوا و افسردگی پیشنهاد می‌شود تا با فراهم آوردن تسهیلات و آموزش‌های لازم برای ارتباط بیشتر افراد با خانواده فراهم شود.

¹ Kaitlyn N. Ryan., Tracey Curwen.

۳. مراسم و جشن های شادی بخش، ایجاد انگیزه برای زندگی، ازدواج، تحصیل و کار به خصوص در جوانان در کاهش ورود به شبکه های اجتماعی پیشنهاد می شود که مسئولین و برنامه ریزان کشور، توجه ویژه ای به آن نمایند، زیرا هزینه کردن در این زمینه بسیار کم هزینه تر از در معرض خشونت قرار گرفتن یک زن است.
۴. جمع آوری داده های پیمایش و اجرای پرسش نامه به خصوص در شهرستان ها کار بسیار دشواری است. یکی از دلایلی که عموماً عنوان می شد بعد از بی اعتمادی به پرسش گر، عدم تاثیر این گونه کارهای پژوهشی در بهبود وضعیت جامعه است و بنابراین بهتر است از روش های کیفی در شهرستان ها استفاده شود.
۵. پرکردن اوقات فراغت زنان به شیوه ای مناسب و ارزان، زیرا وقتی فرد درگیر فعالیت های متعارف باشد، وقتش به قدری گرفته می شود که نمی تواند به رفتار انحرافی آمیز کشیده شود. این تفکر که «دست بیکار، کارگاه شیطان است» در واقع دلیل اصلی است.

منابع فارسی

- بازرگان، زهرا ناهید صادقی، غلامعلی لواسانی، مسعود (۱۳۸۲)، «بررسی وضعیت خشونت کلامی در مدارس راهنمایی شهر تهران: مقایسه نظرات دانش آموزان و معلمان»، **مجله روان شناسی و علوم تربیتی**، دوره ۳۳، ش ۲.
- بختیاری، افسانه؛ امیدبخش، نادیا (۱۳۸۲). «بررسی علل و آثار خشونت علیه زنان در خانواده در مراجعین به مرکز پزشکی قانونی بابل ۱۳۸۰»، **مجله پزشکی قانونی**، سال نهم، ش ۳۱.
- سازمان جهانی بهداشت (۱۳۸۰)، **خشونت علیه زنان**، ترجمه شهرام رفیعی فر و سعید پارسی نیا، تهران، تندیس.
- سلیمی، علی، داوری، محمد (۱۳۹۰). **جامعه شناسی کجروی**، قم، پژوهشکده ی حوزه و دانشگاه.
- سلیمی، احسان (۱۳۹۱)، «بزه دیدگی زنان در فضای سایبر»، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق دانشگاه تهران.
- جوادیان، رضا (۱۳۸۱). «بررسی پدیده خشونت در خانواده های پدر معتاد»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی..
- چلبی، مسعود (۱۳۸۱). «فضای کنش، ابزار تنظیمی در نظریه سازی»، **مجله انجمن جامعه شناسی ایران**، دوره چهارم، شماره ۱.

- حسین‌زاده، علی حسین؛ مومبینی، علی؛ فروتن کیا، شهروز(۱۳۹۱). «بررسی سرمایه اجتماعی کاربران اینترنتی در فضای سایبر و غیرسایبر(مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز)»، *فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، دوره ۴، شماره ۱۳..
- دهقانی، مریم، ریاضی کرمانی خدیجه(۱۳۸۱). «بررسی خشونت خانوادگی در خانم‌های باردار و علل مرتبط با آن در بیمارستان‌های شهر کرمان در سال ۱۳۸۱»، پایان نامه دکتری دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان..
- راودراد، اعظم(۱۳۸۴). «مسائل اجتماعی زنان در اینترنت»، *فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، دوره ۱، ش ۲-۳.
- گیدنز، آنتونی(۱۳۸۶). *جامعه‌شناسی*، ترجمه منوچهر صبوری، تهران، نی.
- محمدی، فایزه، میرزایی، رحمت(۱۳۹۱). «بررسی عوامل اجتماعی موثر بر خشونت علیه زنان(مطالعه‌ی شهرستان روانسر)». در دسترس در sid.ir.
- محسنی، رضا علی(۱۳۸۸). «تحلیل رفتار پرخاشگری و خشونت ورزشی بر رهیافت روانشناختی اجتماعی»، *مجله مطالعات جامعه‌شناسی*، دوره ۱، ش ۳..
- محسنی تبریزی، غلیرضا، رحمتی، محمد مهدی(۱۳۸۱). «سیری در مفاهیم و نظریه‌های خشونت، پرخاش و پرخاشگری به منظور ساخت و ارائه یک مدل علی - توصیفی خشونت در ورزش»، *نامه علوم اجتماعی*، ش ۱۹..
- محسنی، منوچهر و دوران، بهزاد و سهرابی، محمدهادی(۱۳۸۵). «بررسی اثرات استفاده از اینترنت بر انزوای اجتماعی کاربران اینترنت (در میان کاربران کافی‌نت‌های تهران)». *مجله‌ی جامعه‌شناسی ایران*، دوره‌ی هفتم، ش چهارم.
- مختاری، مریم؛ پورزراع، سعیده(۱۳۹۳)، «بررسی تاثیر کنترل اجتماعی بر نگرش جوانان به مصرف مشروبات الکلی در شهر بهبهان»، *فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی*، سال سوم، شماره ۱۰.
- ممتاز، فریده(۱۳۸۱)، *انحرافات اجتماعی: نظریه و دیدگاه‌ها*، تهران: سهامی انتشار.
- یزدخواستی، بهجت(۱۳۸۷). «ارزش‌های پدرسالاری و خشونت علیه زنان»، *مطالعات زنان*، سال ششم، شماره سوم، زمستان، صص ۷۹-۵۵.

- Asch, S. E. (2011). *Effects of group pressure upon the modification and distortion of judgement*. In H. Guetzkow (Ed.), *Groups, leadership, and men*. Pittsburgh, PA: CarnegiePress.
- Afow , S. H. (2014).. Internet adoption and online behavior among American street gangs: Integrating gangs and organizational theory. *British Journal of Criminology*, 54.
- Akers, R. (1998). *Social learning and social structure: A general theory of crime and deviance*. Boston, MA: Northeastern University Press.
- Ang, R. P. (2015) Adolescent cyberbullying: A review of characteristics, prevention, and intervention strategies. *Aggression and Violent Behavior*, 25(4)
- Barlett, C., & Coyne(2014), S. M.. A meta-analysis of sex differences in cyber-bullying behavior:The moderating role of age. *Aggressive Behavior*, 40, (2).
- Buckels, E. E., Trapnell, P. D., & Paulhus, D. L. (2014).. Trolls just want to have fun. *Personality and Individual Differences*, 67, (1).
- Beech, A. R., Elliott, I. A., Birgden, A., & Findlater(2008)., D. The internet and child sexual offending: A criminological review. *Aggression and Violent Behavior*, 13(3).
- Bell .David (2001). *An introduction to cyberculture* .USA .Routledge.
- Carroll.,E and Heise, L (2005.) *Researching Violence against Women: A Practical Guide for Researchers and Activists*, Washington DC, United States: World Health Organization.
- Casique L., A. R. F. (2006). Furegato "Violence against Women:Theoretical Reflections", *Rev Lati-am Enfermagem vembro- dezembro*; 14 (6).
- Clinard B.Marshall & Meier F. Robert (2011) *Sociology Of deviant behavior*,thirteenth edition, Thomson Learning academic resource center.

- Cyber violence against women and girl(2014). A report by UN broad band commission. Available on: www.googlebook.com.
- Empowering women against cyber violence(२०११) .16 January 2011,Accessed on;20 July 2014 at www.theborneopost.com/2011/01/16.
- Earl., S., Sharp.,K. (2012). *Alone together: Why we expect more from technology and less from each other*. New York: Basic Books
- Franklin, Z. (2014).. *Justice for revenge porn victims: Legal theories to overcome claims ocivil immunity by operators of revenge porn websites*. California Law Review, 102(2).
- Galtung,J. (१९९१).Twenty-five years of peace Research:Ten Challenges and Some Responses,*journal of peace Research* 22,141-58.
- Guan, S. A., & Subrahmanyam, K. (2009). Youth internet use: Risks and opportunities.*Current Opinion in Psychiatry*, 22(2)
- Salmivalli, C., & Voeten(2004), M.. Connections between attitudes, group norms, and behaviorin bullying situations. *International Journal of Behavioral Development*, 28, (2).
- Schmidt, B. F., & Nice, A(2002).. "Challenging gender-based violence. *Sexual Health Exchange*" 20(22), 3.
- Singh,Jaspreet. ,(2015).," Violence against women in cyber world:Special refrence to India".,*Internatinal Journal of advanced research in management and Social Science*,Vol4,No1,
- Siegel, J. Larry & Brandon, C. Welsh (2010) *Juvenile delinquency*, fourth edition, wadsworth: Belmont.
- Slonje.,R., Smith.,P., Frisen.,A.(2012)..¹" The nature of cyberbullying, and strategies for prevention"., *Computers in Human Behavior*.,No12, available on: Sciencedirect
- Scobie J. & McGuire.(1999) , M"The silent enemy: Domestic violence in pregnancy" in *Biritish Journal of Midwifery* 7(1) 259-262.
- Silke, A.(2001). Deindividuation, anonymity, and violence: Findings from Northern Ireland. *The Journal of Social Psychology*, 14, (2).

- Higgins, G. E., Wolfe, S. E., & Marcum, C. (2008). Digital piracy: An examination of three measurements of self-control. *Deviant Behavior*, 29, (1).
- Helder.,D. Jaishankar.,K.(2010)., *Cyber victimization in India*, Baselin Suevey report, Tamil Nadu:Centre for cyber victim counseling
- Holt, T. J., Blevins, K. R., & Burkert, N. (2010).. Considering the pedophile subculture online. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 22(1)
- Lane, J(2016)... The digital street: An ethnographic study of networked street life in Harlem. *American Behavioral Scientist*, 60, (2).
- Lee, E. J. (2006). "When and how does depersonalization increase conformity to group norms in computer-mediated communication?" *Communication Research*, 33, (6).
- Lowe, S., & Espalogue, D. (2013).. Differentiating cyber bullying from non-physical bullying: Commonalities among race, individual, and family predictors. *Psychology of Violence*, 3, (3).
- Petersom.,J.Densley., J. .(2017), *Cyber Violence: What do we know and where do we from here?*. *Aggression and Violent Behavior*, No3,. available at ScienceDirect.
- Piers.,A(2013)..Who are problematic internet users? An investigation ofthe correlations between problematic internet use and shyness, loneliness, narcissism,aggression and self-perception. *Computers in Human Behavior*, 29(6) .
- .
- Serkan Volkan Sar, Faith Camadan. ,(2016), "The new face of violence tendency :Cyber bullying perpetrators and their victims"., *Computers in Human Behavior.*, 59,(6)..Availabe at ScienceDirect.
- Singh,Jaspreet. .(2015)., " Violence against women in cyber world:Special refrence to India"., *Internatinal Journal of advanced research in management and Social Science*, Vol4, No1.
- Silke, A. (2001).. Deindividuation, anonymity, and violence: Findings from Northern Ire- land. *The Journal of Social Psychology*, 143, (1).

- Ryan ,Kaitlyn N., Curwen, Tracey., "Cyber-Victimized Students, Incidence,Impact, and Intervention" .,No.11, (2013). Available on :sagepub.com.
- Kopecky.,Kamil, Szotkowski,Rene. (2013) “Cyber bullying, Cyber aggression and their impact on victim-The teachers”., *Telematics and informatics*, No.2,.(2) Available on:www.elsevier.com.
- Kirishan SP., ,(2001). “Domestic Violence and helpseeking behaviors among rural women”, *Famcommunity health*:24(1).
- Whittle, David. B (1997). *Cyberspace: The human dimension*, Newyork, W.H. Freeman and Compamy.
- Wright, M. F.. Cyber aggression within adolescents' romantic relationships: Linkage to parental and partner attachment. **Journal of Youth and Adolescence**, 44(1), (2015).
- Vazsonyi, A. T., Machackova, H., Sevcikova, A., Smahel, D., & Cerna, A. (2012).*Cyberbullying in context: Direct and indirect effects by low self-control across* .
- Zhang ,Yan (2004) Explaining drug use and delinquency by race and ethnicity: A test of differential association, social bonds and self- control ,(Ph.D Thesis), Michigan State University

Abstract

The present study aimed to investigate the relationship between social bond and violence against women in cyberspace among women aged 20 to 45 years in Tehran using a survey method. In the theoretical framework, theories such as social link theory, group matching, failure to achieve goals and cyber violence have been used. Based on Cochran's formula, the sample size is 386 people who have been selected and studied by multistage cluster sampling. The data gathering was a researcher-made and standardized questionnaire. After verifying their constructive and formal validity by the experts, the reliability of the questionnaire was calculated using Cronbach's alpha coefficient (0.79) and used Is. The findings of the hypothesis test about the relationship between variables indicate that, along with the increase in the social bond of women and the family attachment of violence against women, it decreases. And there is a direct

relationship between peer coherence. The results of regression analysis also indicate that the involvement variable is more than other variables affecting violence against women.

Key words: violence against women, cyberspace, social bond